

Heinrich Müller

**Programma Quo Rector Universitatis Rostochiensis Henricus Müller/ Theologus  
Doctor & Professor Ordinarius, ad div. Mariae Pastor Ad Exequias Quas Viro ...  
Dn. Martino Gerdes/ Inter Cives Sedecimviro & Cerevisiario industrio Coniugi suo  
desideratissimo Vidua moestissima paratas cupit Omnium Ordinum Cives  
Academicos ... invitat : P. P. Sub Sigillo Rectoratus d. IX. Martii Anno M DC LXVI**

Rostochi[i]: Kilius, 1666

<http://purl.uni-rostock.de/rosdok/ppn777526786>

Druck Freier  Zugang



Müller, H.,  
in M. Gerdes.

Rostock. 1666.

72.















PROGRAMMA

QVO  
RECTOR UNIVERSITATIS  
ROSTOCHIENSIS

HENRICUS Müller /



Doctor & Professor Ordinarius,  
ad div. Mariæ Pastor

Ad  
EXEQVIAS

Qvas

VINCEXIMIO & LITERATISSIMO

DN. MARTINO

Gerdes /

Inter Cives SEDECIMVIRO &

Cerevisiario industrio

Conjugi suo desideratissimo

Vidua moestissima paratas cupit

Omnium Ordinum Cives ACADE.

MICOS seriò & peramanter invitat.

P. P. Sub Sigillo Rectoratus d. IX. Martii Anno M DC LXVI.

ROSTOCHI,

Typis JOHANNIS KILII, Acad. Typographi.





Ortem pariter atque vitam  
hominis Christiani in seipso deli-  
neaturus Paulus Εμοι τὸ Χρῖ, inquit,  
Χρῖς, καὶ τὸ θάνατον κερδοῦ. Sy-  
rus vertit; *Vita mea, mea inquam  
Christus est: quod si morior, lucro  
mibi cedit.* Arabs planè insolent-  
ter; *Bonum est apud me vivere, &  
lucrum mihi est mori.* Æthyops;  
Ego si vixero, Christo: & si mortuus  
fuero, *lucrum mihi.* Vulgatus, Piscator & A. Osiander;  
*Mibi vivere Christus & mori lucrum.* Beza & Schmidius;  
*Mibi & in vita, & in morte Christus est lucrum.* Lutherus,  
Emserus & Diätenbergerus; *Christus ist mein Leben/Sterben  
ist mein Gewinn.* Angli; *For to me to live is Christ, and to die  
is gain.* Batavi; *Want het leven is my Christus/ unde het  
sterven is (my) Gewinn.* Theodoretus, quod noverim,  
ex Veteribus solus est, qui ad Christum, ut subjectum,  
utrumque referat, quod lucrum sit & in vita & in morte, ut  
sensus sit; *Utrumq; mihi in Christo conducibile est & vita & mors.  
Nam & vitam Christi legibus exorno, & mortem propter ipsum  
libenter suscipio.* Sequitur hunc Calvinus qui Hactenus hunc  
locum, scribit in comm. meo *judicio male verterunt & ex-  
posuerunt*



posuerant interpretes. Sic enim distinguunt: quod Christus fuerit Paulo vita, & mors lucrum. Ego autem Christum in utroq; membro orationis facio subiectum, ut tam in vita quam in morte lucrum esse predicetur. Grecis enim vulgare est subaudire particulam *et*. Præterquam autem quod hic sensus minus est coactus, etiam melius coheret cum proxima sententia, & pleniorē continet doctrinam. Indifferens sibi esse & in æquo affirmat, videtur an moriatur, quoniam Christum habens utrumq; lucro apponat &c. Commendat sententiam Beza, & ellipsin hanc talem esse existimat, quæ non modò tolerari possit, sed & inter Atticismos referri commodè. Amplectitur quoque eam ex Pontificii Corn. à Lapide, cujus verba relatu digna hæc sunt: Melius sic exponimus; Mori, i. e. mortis meæ lucrum est Christus idem qui est & vita mea, Christus, inquam, id est, conjunctio & fructio Christi. Unde verba hæc, *Ἐγὼ ὅτι τὸ ζῆν Χριστός, καὶ τὸ θάνατον αὐτοῦ κέρδιον* i. e. mihi vivere Christus est & mori lucrum, videntur ab Apostolo elegantia causa transposita, eaq; supplendo præpositionem *et* sic ordinari debere: *Χριστός ἐγὼ καὶ τὸ ζῆν, καὶ ἔτι τὸ θάνατον αὐτοῦ ἵνα κέρδιον* Christus mihi est & in vita & in morte lucrum, ut Christus sit subiectum, lucrum prædicatum, vita & mors sint circumstantia & conditio temporis, quæ afficit & denominat prædicatum, vel potius conjunctionem prædicati cum subiecto, q. d. In omni fiducia magnificabo Christum in corpore meo, sive per vitam sive per mortem, ut nimirum constanter pro Christo vivam & predicem, vel martyrium subeam & moriar: cujus constantia causam subdit, dicens; Mihi enim Christus & in vita & in morte lucrum est. Idè enim vivere non recuso, nec mori timeo, quod tam in morte, quam in vita Christo serviam, Christo uniar, Christum lucrer, itaque Christus tam in morte, quam in vita mea magnificetur. Christus enim est amor meus & omnia: præter eum nihil amo, nihil timeo. Unde si



*Christum inveniam & lucrer, perinde mihi est, siue vivam siue moriar. Rom. 14. 8. Gemella planè ad hunc locum ex Noftris Schmidius notat, qvi putat omnium optimè verba Apostoli sic reddi; Ich lebe oder sterbe/ so ist Christus mein Gewinn. Utut verò expositio hæc nihil sapiat absurdi, non tamen suo carent pondere, quæ contrà eam affert Piscator in notis ad h. l. ubi *Quaquam*, inquit, *in hac eadem Epistola occurrunt exempla istius ἰδέειντος, tamen trajectio isthac verborum mihi quidem admodum dura, & à simplicitate styli Paulini aliena videtur. Sic enim potius verba collocasset; ἐποὶ ᾧ Χριστὸς καὶ τὸ ζῆν καὶ τὸ θάνατον κέρδιον, Mihi enim Christus & in vita & in morte lucrum est. Huc accedit & illud, quod sic ista sententia non cobarebit ut ratio cum precedente: quod tamen postulat conjunctio ᾧ. Nam aliud est gloria Christi, aliud salus Pauli, quam lucri nomine intelligit. Vult autem ostendere, Christum glorificatum iri & per vitam & per mortem suam: quorum illud expressè declarat; hoc verò ita innuit, ut alium præterea sue mortis effectum exponat, nempe salutem suam. Nobis hic Veterum simplicitas approbatur quammaximè, qvi id velle Apostolum contendunt, vitam nempe suam esse in Christo, se ob propagandam gloriam Christi vivere, à Christo vegetari atqve ad prædicandum quasi vivificari, propter Christum etiam mortem sibi lucrum fore. Perspicuè Nyssenus in Epitaph. Basilii; Χριστὸς ἦν τὸ ζῆν ἀμφοτέρως, καὶ ὁμοίως ἐγκατέπα κέρδιον ἡ θάνατον, Christus vita utrique erat, & utrique similiter mors lucrum. Præclare imprimis, ut solet, Chrysostomus; Vult dicere Paulus, *Etiã moriendo non moriar, eò quod vitam habeo in me ipso. Tùm verò demum me occiderint, si per metum & terrorem animo meo fidem potuerint excutere; donec verò Christus in me fuerit, etiã si mors ingruerit, vivam. Et in hac quoque vita quod vivo non est vita mihi sed Christus.* Certè non est vivere,**

fed



sed vivere Christo vita, nec longior in vivis mora lucrum est,  
sed ipsum mori. Menander lectus Paulo τὸ ζῆν pro vita po-  
suit; Πολλῶν ἢ μεσῶν ὄντα τὸ ζῆν φρονιδαίον. Nec modò pro vita,  
sed pro vita beata. Τῶς ἢ δὲ μόνοις ἐκεῖ ζῆν ὄντα. Τῶς δ' ἀλλοιοι  
παρ' ἐκεῖ κακῶς. Contra Mœcenas; *Vita dum superest, bene est.*  
Lucanus, Οὐδαμὶ τὸ δόλοθ' ἀνείν κέρδιον, quasi contra Paulum scrip-  
sisset. Socrates apologia, si mors nox perpetua sit, veluti  
somnia absqve infomnio, nullusqve superfit sensus, Ἰαυμά-  
σιον κέρδιον ἂν εἴη, inquit, ὁ θάνατος. Apud Euripidem Iphi-  
geniâ;

Μαίνεται ἢ ὅς εὐχεσται  
Θανεῖν. Κακῶς ζῆν κρείσσον ἢ θανεῖν καλῶς.

Ejusdem versus ille est;

*Bene moritur, qui dum moritur lucrum facit.*

Ob quem & similes aliquot populus actorem cum fabula exe-  
gisset, nisi Euripides autor enixè petiisset ut expectaretur exi-  
tus fabulæ. At quicquid hujus sit, certè qui sic vivit, ut cum  
Paulo dicere possit Gal. II, 20, *Vivo autem non amplius ego, vivit*  
*verò in me Christus,* mori non potest, aut si mori dicatur, lu-  
crum ei mors est, qva deponitur quod mori potest, induitur  
quod mori non potest, qvâ ad ipsam Christi gloriam transitur,  
qvâ pro peccato justitiam, pro labore requiem, pro militia  
pacem, pro fletu solatium, pro corruptibilitate incorruptibili-  
tatem, pro mortalitate immortalitatem, pro ignominia gloriâ,  
pro miseria felicitatē, pro morte vitam quisquis moritur con-  
sequitur. *Lucrum est evasisse incrementa peccati, lucrum fugisse de-*  
*teriora, & ad meliora transisse,* eleganter inquit Ambrosius de  
bon. mort. c. 2. Nec minus concinnè Cyprianus tract. de mort.  
*Cum chari, quos diligimus, de seculo exeunt, GAUDENDUM PO-*  
*TIUS QUAM DOLENDUM.* Cujus rei memor B. Apostolus di-  
cit: *Mibi vivere Christus est & mori lucrum.* Lucrum maxi-



num computans, jam seculi laqueis non teneri, jam nullis peccatis,  
& vitis carnis obnoxium fieri; exemptum pressuris argentibus &  
venenatis Diaboli faucibus liberatum ad lætitiã salutis æternæ  
Christo vocante proficisci. GERDESIUM nostrum, cujus no-  
bis tumultus hodie commentandi materia, si interrogemus  
quantum vitam inter atqve mortem discriminis, crede mihi,  
si fandi daretur copia, responsurus esset, tantum esse quan-  
tum inter damnum atqve lucrum, ut vitam commutare cum  
morte nihil ferè aliud sit quàm damnum commutare cum lu-  
cro. Natus est BEATUS noster, ut rebus caducis aliquandiu  
interesset, qui nunc perennibus fruitur, apud nos Rostochii  
*Anno Cbr. MDC. XIX d. 27. Febr. & mox regno cœlorum rena-  
tus atqve aquis salvificis expiatus est. Patrem habuit Virum  
Prudentissimum B. WEINHOLDUM Gerdes / urbis hujus  
Senatorem spectatissimum. Matrem EMERENTIAM Pre-  
ngers / Matronam virtutibus sexum suum ornantibus maximè  
conspiciam. Avus paternus ei fuit Vir Consultissimus B. MAR-  
TINUS Gerdes / J. U. Doctor & Consul ac Syndicus Gustrovi-  
ensis. Avia paterna CATHARINA Kochs / Matrona hone-  
stissima. Avum maternum laudavit Virum Præclarum B. HIN-  
RICH Prenger / Civem primarium ædisqve Marianæ præfe-  
ctum solertissimum. Aviam maternam foeminam ornatissi-  
mam MARGARETAM von Keden. His progenitoribus  
oriundus Margerius noster non potuit non præclaræ indolis  
igniculos possedisse, qui sese exeruere jam à molli statim pue-  
ritia. Educatus & informatus in bonis literis in Schola patria,  
ex qua, fundamentis feliciter jactis, Anno 1641. in Academiam  
Juliam ablegatus per annos aliquot in convictorio substitit  
Viri percelebris JOHANNIS BRENNECCII. inde rediens  
in patriam sub incomparabilibus Themidos antistitibus D.  
SCHUCKMANNO, D. RAHNIO, D. SCHNOBELIO, sed*

quantis



qvantis Viris! curriculum juris absolvere constituit. Qvàm pul-  
era sæpe certamina publica opponendo, respondendo dederit,  
qvàm nobili fervore in Jurisprudentia, in cujus sinu conqui-  
escere decreverat, discendo militaverit, præstat non attingere  
qvàm parcè. Sed visum aliter qvi res humanas moderatur Deo,  
qvo disponente factum est uti ille. *Anno 1648 d. 12. Augusti* cum  
Virgine tunc temporis ornatissima, nunc Vidua delolatissima,  
ANNA, Maximè Reverendi & Amplissimi DN. JOHANNIS  
QVISTORPII, Theologi Doctoris & heic loci Professoris, Fa-  
cultatis suæ Senioris, & Eccles. Rostoch. Superintendentis, Vi-  
ri de publico excellentissimè meriti bonisq; omnibus etiam  
post fata venerandi filia matrimonium iniret. Qvod ipsum ma-  
trimonium uti per viginti annos pacatum, sic satis etiam foe-  
cundū fuit. Suscepit enim NOSTER jugalis thori pignora sex,  
tres filios, totidemq; filias, WEINHOLDUM, BARBARAM,  
JOHANNEM WEINHOLDUM, MARTINUM CHRISTO-  
PHORUM, EMERENTIAM, ANNAM CATHARINAM.  
Quatuor horum celo dudum, unde venerant, redditi, soli  
JOH. WEINHOLDUS & MART. CHRISTOPHORUS  
etiamnum superstitant, paternas virtutes æmulaturi haud  
segniter. *Anno 1650.* in numerum *Centumvirorum* cooptatus  
est NOSTER, & *Anno 1660.* ad sustinendum *Sedecimbiri* munus  
adscitus. Qvod utrumq; per annos benè multos ita admini-  
stravit, ut neq; fidei, neq; industriæ qvicqvam in se desiderari  
passus sit. In omni vita sua pietatem qvam maximè testatam  
fecit, & qvi Christianorum *πατριάρχων* est, in Deum atqve prox-  
imum amorem. Cujus rei, prout extant, luculentissima  
atq; permulta documenta afferre liceret, si loci hujus, nec  
properandum nobis esset ad id qvod finem Eximio Viro fecit.  
Octiduum vix est qvod cum gravissima tussi conflictatus fuit  
NOSTER. Accesserunt alia symptomata qvæ tanta cum ve-  
hementia



hementia corpus debile sic satis exercuerunt, ut perpetua inquietaretur insomnia. Ac est quidem consultus Medicus Clarissimus Dn. D. DOBELIUS, adhibitaq; pharmaca nobilissima, sed non alio eventu quam ut hæc nobis scribendi necessitas imponeretur. Quod cum itaq; animadverteret futuri prudens, instare horam, quam novissimam sibi constituisset Deus, accersito aliquotiens me Confessario suo quod petiit impetravit ex verbo Dei animæ solatium. (Pastus enim erat octiduum jam ante in æde sacra sacratissimis corporis Domini epulis) quo impetrato & ad interiores pectoris recessus admissio permisit se totum Deo, plenus Dei haud una vice alta voce intonans; *Meinen Jesum laß ich nicht / den sol mir kein Teuffel auß dem Herzen reißen.* Item; *Weicht ihr Trauergeister / den mein Freuden Meister JESUS tritt herein* &c. Hæc inter aliave adstantium suspiria d. 5. Martii circa dimid. 4. placidissimè resolutus est, postquam 47 annos & 7. dies vivendo, si potius moriêdo compleisset. Misereatur Deus superstitis Viduæ & pupillorum, iisq; sit mariti patrisve instar! Vos, *Cives Academici*, vel uni Dn. QVISTORPIO, Collegæ nostro pretiosissimo, Theologo de Ecclesia & Academia benè merenti indies id debetis honoris, uti exeqvias AFFINIS in solatiū mœstissimæ SORORIS frequentes exeqvami. Et NOS, ut faciatis quod vestrarum partium est, prolixè etiam atq; etiam vos adhortamur. Inter eundum cogitate illud Sapientis: *Hoc affigamus animo, Hoc nobis subinde dicamus; MORIENDUM EST? quando? quid tuâ mors natura lex est, mors tributum officiumq; mortalium, malorumq; omnium remedium est. Omnibus omissis, hoc unum meditare, ne formides nomen mortis: effice illam tibi cogitatione multa familiarem, ut, si ita tulerit, possis illi vel obviam exire.*

Conventus fiet hora dimid. II. in æde B. Virgini sacra.



















quantis Viris! curriculum juris absol-  
era sæpe certamina publica opponere  
quam nobili fervore in Jurispruden-  
escere decreverat, discendo militaverat  
quam parcè. Sed visum aliter qui res  
quo disponente factum est uti ille  
Virgine tunc temporis ornatissima,  
ANNA, Maximè Reverendi & Amplissimi  
QVISTORPII, Theologi Doctoris &  
cultatis suæ Senioris, & Eccles. Rost-  
ri de publico excellentissimè meriti  
post fata venerandi filia matrimoniu-  
trimonium uti per viginti annos pa-  
eundū fuit. Suscepit enim NOSTER  
tres filios, totidemq; filias, WEINHOLDUM,  
JOHANNEM WEINHOLDUM, MATHIAS  
PHORUM, EMERENTIAM, ANNA  
Quatuor horum celo dudum, uno  
JOH. WEINHOLDUS & MATHIAS  
etiamnum superstitant, paternas v-  
segniter. Anno 1650. in numerum  
est NOSTER, & Anno 1660. ad sustine-  
adscitus. Quod utrumq; per annos  
stravit, ut neq; fidei, neq; industria  
passus sit. In omni vita sua pietate  
fecit, & qui Christianorum *καρπὸν*  
mum amorem. Cujus rei, pro-  
atq; permulta documenta afferre li-  
properandum nobis esset ad id quod  
Octiduum vix est quod cum graviss-  
NOSTER. Accesserunt alia sympt-

ruit. Quam pul-  
dendo dederit,  
is sinu conqui-  
non attingere  
oderatur Deo,  
2. Augusti cum  
a desolatissima,  
I. JOHANNIS  
rofessoris, Fa-  
itendentis, Vi-  
nibus etiam  
yod ipsum ma-  
atis etiam for-  
ori pignora sex,  
BARBARAM,  
M. CHRISTO-  
THARINAM.  
redditi, soli  
STOPHORUS  
tulatari haud  
um cooptatus  
mbiri munus  
os ita admini-  
n se desiderari  
ximè testatam  
atqve proxi-  
tulentissima  
i hujus, nec  
nio Viro fecit.  
nflictatus fuit  
anta cum ve-  
hementia

